

María Xosé Queizán*

Autopoética

Son unha poeta tardía. Seguindo un camiño inverso ao común, foi a poesía o último xénero que publiquei. Tiña, iso si, poesías diversas espalladas en diferentes revistas, pero non un libro. Creo que un libro de poesía non é unha miscelánea poética; un libro de poesía debe ter unha unidade temática, unha estrutura como un ensaio. E isto non o fixen ata o ano 1991 con *Metáfora da metáfora*, ao que seguiron dous libros máis.

¿Por que non me dedicara antes á poesía? Debo confesar que era un xénero que me compracía nalgúns casos, pero o que menos valoraba. Tal vez porque se presta máis ca outro á vulgaridade e improvisación. Tanta repetición de símbolos trasnoitados e reaccionarios, de palabras «poéticas» falsas, redundantes, ridículas... Tanta dor existencial, desacougo, busca de parvos absolutos... Tantas preguntas retóricas para sempiternas respostas que a ninguén importan... En fin, parecíame un xénero afastado das pretensións da miña obra, da desmitificación para darlle a volta ao mundo, da creación dunha escrita materialista, dunha palabra de terra, dunha nova simbolización de palabras vida...

E, marabillosamente, descubrín que podía facer todo iso coa poesía. Escribir ensaio, facer unha escrita onde as verdades e o pracer se fixesen fetichistas da palabra e colmaran as miñas ansias de escritora. Satisfacerme coa síntese ideolóxica, gozar coa lingua, unha lingua de carne e de música. Facer poesía para gozarme no pensamento.

Vigo, maio de 1994.

(*) Mª Xosé Queizán naceu en Vigo no ano 1939, cidade na que vive actualmente dedicada ó ensino da Lingua e Literatura galegas nun Instituto de Bacharelato e ás múltiples actividades (recitais, conferencias, escrita nos medios, guións cinematográficos, teatro, etc.) que a súa condición de notable e activa feminista lle esixen.

O seu labor literario abrangue a novela (*A orella no buraco* -1965, *Amantía* -1984, *O segredo da pedra figueira* -1986, *A semellanza* -1988- e *Amor de tango* -1992), o ensaio (*A muller en Galicia* -1977, *A nova narrativa ou a loita contra o sentimentalismo* -1979, *Recuperemos as mans* -1980, *A muller galega no ensino* -1981- e *Evidencias* -1989), o conto (*Tolería para unha desmitificación* -1972, *Eros e Tanatos* -1977, *O tapete de ganchillo* -1978- e *As botas* -1990), o teatro (*Antígona, a forza do sangue* -1989, *Parados* -1989- e *A cartuxeira* -en prensa) e a poesía (*Metáfora da metáfora* -1991, *Despertar das amantes* -1993- e *Fóra de min* -1994).

IV poemas a Rosalía

I

Cansa de errar polos faiados
tropezando en palabras balorentas
regresas ao bosque.
Aferras no teu ventre
un verbo
coraxe lúcida
rompente de ruídos universais.

Escribes con fame
e con audacia
unha fascinación.

Fuches condenada á valentía.
Calar ou ser perversa.
¡Velái!

II

Rescatas a pluma do teu inferno
solitario
e nadas contra os ríos da terra
arando nas palabras
Outras
arruinando barbeitos de costume.
Só.

Puxeches a modestia a clareo
sobre a estima.
Mesmo así
as túas uvas ían verdes.

III

Vacíaste de ti nas
viúvas sen pranto.
Disólveste
na memoria das nais.
Navegas ausencias polo Ulla
e aquel vaise.

No último xesto de entrega
arrincas o cravo.

Vacíaste de ti
para o vacío.

¡Quero coller o froito do teu exilio!

IV

Evitando a sacristía
entras no templo.
Inspirada nos misterios
do rosetón
señoreas as palabras.

Oficio de investimentos.

Ti
espida
avanzas no altar da audacia
sen facer o sacrificio aos deuses.

¡Un dedo caerá sobre ti!